

2022-09-02 rev. 2022-09-14

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: MSN 2022-120

M 2022-1245

Förslag till ändrad taxa för prövning och kontroll inom livsmedels- och foderområdena

Förslag till beslut

Miljö och stadsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att anta ny taxa för prövning och kontroll inom livsmedels- och foderområdena i enlighet med denna tjänsteskrivelse och bilaga 1 till tjänsteskrivelsen, daterad den 2 september 2022, vilket innebär att:

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden föreslår att kommunfullmäktige beslutar att timtaxan höjs med 112 kronor per timme till 1 500 kronor från och med den 1 januari 2023. Detta innebär en höjning med 8 procent.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden föreslår att kommunfullmäktige beslutar om tillägg i taxan för utlägg vid dolda inköp samt för handläggningstid vid hantering av befogade RASSF.

Sammanfattning

Varje livsmedelsverksamhet betalar en årsavgift som motsvarar ett visst antal timmar av tillsyn baserat på risken för verksamheten. Det är viktigt att taxan motsvarar kostnaderna för tillsyn. Ligger taxan för lågt riskerar livsmedelsverksamheterna att inte få den tillsyn de har rätt till, eftersom resurserna inte täcker de antal inspektörstimmar som krävs. Den offentliga kontrollen av livsmedel ska vara avgiftsfinansierad och huvudprincipen är att livsmedelskontrollen ska uppnå full kostnadstäckning

En översyn av den gällande taxan har genomförts. Under normala omständigheter sker indexuppräknning av grundbeloppet, avrundat till närmsta heltal, i linje med tidigare beslut om att taxor ska indexregleras vid behov. För 2023 beräknas Prisindex för kommunal verksamhet – PKV – vara 5,8 %. Den förändrade omvärldssituationen, med bland annat högre inflation, gör att indexhöjningen är högre än normalt. En sådan höjning med utgångspunkt i PKV anser nämnden inte vara gångbar utan föreslår en indexuppräknning om 4%. Däremot har självfinansieringsgraden inom livsmedelstillsynen sjunkit från drygt 70% år 2018 till 60% år 2021. För att öka självfinansieringsgraden behöver taxan höjas, utöver indexuppräknning om 4%, med ytterligare 4%. Totalt föreslås taxan därför höjas

med 8%, vilket motsvarar en ökning med 112 kr från 1388 kronor till 1500 kronor från och med 2023.

Ärendet

Bakgrund

Den offentliga livsmedelskontrollen ska vara avgiftsfinansierad och huvudprincipen är att den ska uppnå full kostnadstäckning. Det framgår av förordning (2021:176) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel som anger att avgiften ska beräknas enligt den allmänna principen om tillräckliga finansiella resurser i artikel 78 punkt 1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625. Konstruktionen av taxan gör att mycket få kommuner klarar att uppnå full kostnadstäckning genom enbart avgifter, i stället finansieras en del av kontrollen av beviljade medel. Sedan 2017 har kostnadstäckningsgraden sjunkit och år 2021 var den på 60%. En bidragande orsak till det är att kommunens interna debiteringar bland annat kostnader för IT har höjts.

Årlig avgift baseras på risk

Kontrollavgiftens storlek baseras på den kontrolltid som tilldelas anläggningen. (Kontrollavgift= kontrolltid x timtaxa). Kontrolltiden för varje anläggning bestäms genom en riskbedömning av anläggningen bestående av riskklassificering med hänsyn till typ av verksamhet, produktionens storlek och konsumentgrupper samt en erfarenhetsklassificering med hänsyn till erfarenheter av verksamheten. Kontrolltiden räknas ut med hjälp av Livsmedelsverkets vägledning ”Riskklassificering av livsmedelsanläggningar och beräkning av kontrollavgifter”.

Varje livsmedelsverksamhet betalar årsavgift som motsvarar ett visst antal timmar av tillsyn baserat på risken för verksamheten. Det är viktigt att taxan motsvarar kostnaderna för tillsyn. Ligger taxan för lågt riskerar livsmedelsverksamheterna att inte få den tillsyn de har rätt till, eftersom resurserna inte täcker de antal inspektörstimmar som krävs.

Uppräkning av taxa enligt Prisindex för kommunal verksamhet

Sveriges Kommuner och Regioner rekommenderar Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) som underlag vid beräkningar av kostnaders utveckling i fasta löner och priser. Indexet är lämpligt att använda vid beräkning av taxa för livsmedelskontroll, eftersom det väl speglar förändringar i kontrollens kostnader i form av lön och priser för kommunal verksamhet (ärendehantering, ledningsstöd mm). Prisindex för kommunal verksamhet används i Sveriges Kommuner och Regioners egna beräkningar och beskrivningar av sektorns kostnadsutveckling. Flera av kommunerna i Stockholms län använder sig av Prisindex för kommunal verksamhet för att årligen räkna upp taxan.

Uppräkning enligt PKV för år 2023 är 5,8%. På grund av rådande omständigheter gör nämnden endast en uppräkning av PKV på 4% inför år 2023. Ändringen enligt indexuppräkning innebär att timtaxan höjs från 1388 kronor till 1444 kronor.

Förslag till justeringar av taxan

Nya beräkningar har gjorts för att bestämma nivån på timavgiften avseende kontroll inom livsmedelsområdet. Föregående översyn av taxan gjordes år 2016 och behöver därför justeras eftersom kostnaderna har ökat. Den nya timavgiften ska tillämpas från och med 1 januari 2023. För att öka kostnadstäckningen från dagens 60% till 70% bör taxan höjas med ytterligare 4 %, från 1444 kronor till 1500 kronor, vilket är en höjning med 56 kronor per timme. Kostnadstäckningen beräknas bli 65% under 2023. På sikt planeras taxan nå en kostnadstäckning på 70%.

Påverkbara avgifter och effekter av aktiv kontroll

Livsmedelsverksamheterna har genom erfarenhetsklassificering stora möjligheter att påverka sin årliga kontrollavgift. Genom att följa lagstiftningen och visa att de har ett system för egenkontroll, som ger effekt och är ändamålsenligt, kan verksamheten klassas upp från B från A av myndigheten. (B är normalläge och också där alla verksamheter placeras från början). Att klassas upp från B till A innebär för verksamheterna en halvering av den årliga kontrollavgiften. Senaste året låg cirka 19% av verksamheterna i riskklass A, 80% i riskklass B och 1% riskklass C. Miljöenhetens bedömning är att den aktiva tillsynen har varit en bidragande orsak till att allt fler verksamheter placeras i erfarenhetsklass A.

Jämförelser av taxenivåer

Nuvarande taxa för året 2022 i jämförbara kommuner har en timavgift mellan 1250 kronor och 1510 kronor. Stockholm stad 1510 kronor, Danderyd 1462 kronor, Solna 1488 kronor, Södertörn (Tyresö, Nynäshamn, Haninge) 1470 kronor, Södra Roslagens Miljö och Hälsoskyddsförbund (Täby, Vaxholm, Norrtälje) 1250 kronor.

Tid som inte kan räknas in i taxan

För tid som gäller rättsvårdande, obefogade klagomål och service/rådgivning, administrativ handläggning vad gäller beslut om sanktionsavgift kan inte avgift tas ut. Dessa insatser som ökat i omfattning över tid finansieras av beviljade medel. Finansieringens storlek påverkar även verksamhetens självkostnadsgrad.

Tillägg i taxan

Inköp under dold identitet

Enlig lagstiftningen får handläggare göra inköp under dold identitet. För inköp under dold identitet som är nödvändiga för att kontrollera att ett livsmedel uppfyller kraven i livsmedelslagstiftningen behöver en avgift som motsvarar nämndens faktiska utgifter för

köpet tas ut av ansvarig verksamhet. När ett inköp görs som ett led i ett klagomålsärende tas avgiften ut endast om bristande efterlevnad kan bekräftas.

Ta betalt för befogade Rapid Alert System for Food and Feed (RASFF)

För offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen som utförs efter ett meddelande inom systemet för snabb varning (RASFF) ska en avgift för nedlagd kontrolltid tas ut, om åtgärder behövs vidtas för att spåra eller återkalla de varor som omfattas av meddelandet. Avgiften ska betalas av den verksamhet som innehar eller har importerat, producerat, bearbetat, framställt eller distribuerat de varor som omfattas av meddelandet.

Ekonomiska konsekvenser

Den nya timtaxan kommer att medföra ökade avgifter för livsmedelsföretagen i Nacka.

För förskolor och restauranger som tilldelats 7 timmar i årlig kontrolltid, skulle det innebära en höjning av den årliga kontrollavgiften från 9716 kronor till 10 500 kronor. För ett café som tilldelats 3 timmar i årlig kontrolltid, skulle detta innebära en höjning av den årliga kontrollavgiften från 4164 kr till 4500 kronor.

Med den nya timavgiften kommer intäkterna för livsmedelskontrollen (för fasta årliga avgifter, timavgifter för registrering, timavgift för första kontroll för nya verksamheter samt för extra offentlig kontroll) att vara 4,5 miljoner kronor (år 2023), jämfört med 3,7 miljoner kronor (år 2021) om man beräknar utifrån den nuvarande timavgiften.

Beviljade medel från miljö- och stadsbyggnadsnämnden planeras att motsvara cirka 25 % år 2023 av livsmedelskontrollens budget.

Konsekvenser för barn

Det här beslutet innebär inga konsekvenser för barn.

Bilagor

1. Taxa för prövning och kontroll inom livsmedels- och foderområdena

Per Enarsson
Miljöchef
Miljöenheten

Emma Rosengren
Gruppchef LivsAlkT
Miljöenheten